

Razne gospodarske stvari za domačo rabo.

Do dobrega se mora izmolziti krava. To je zapoved umnega gospodarstva, katero naše gospodinje še večkrat preveč zanemarjajo. Koliko pintov mleka je treba za funt sirovega masla (putra), to odvisi večkrat samo od tega, kako dekla kravo molze. Zvedelo se je, da ista krava, zjutraj molzena, je pri začetku molze 5 procentov, h koncu molze pa 35 procentov smetene dala — tedaj je za 31 procentov razloček. Če dekla pred molžo dobro ne „presuče“ vimena, to je, da ga močno ne pognete, teče iz prva redko, vodo mleko prav hitro iz vimena, smetena pa ostane gori; tedaj se res molža hitro opravi, ali ta hitrica stane veliko denarja; zraven tega pa se dobra mlekarica popači s nečimerno molžo. To je resnica z žebliem pribita, katero vsak gospodar in vsaka gospodinja lahko uganeta; tudi v latvici je zgorej na vrhu smetena, spodej pa manj mastno mleko. In kaj nam kaže tele, kedar zesa? — pogostoma suje z gobcem v vime, da tako — česar ga nihče ni učil, dobiva boljšega mleka. Naj bi tedaj naše dekline saj tako pametne bile, kakor teleta, ki sicer za neumne imamo.

Da zajci mladih dreves ne ogledajo, priporoča „Rein. G.“ da se naj po zimi, kedar zajci druge hrane ne dobivajo in po vrtilih škodujejo, drevesca s petroleumom namažejo. Ako se po nekoliko tednih spet opazi, da je skorja ogledana, se mora mazanje ponoviti.

Miši in podgane se lahko preženejo, kakor priporoča neki Francoz, če se tamo, kder se ta mrčes zdržava, potrosi klorovo apno. Smrad tega apna je podganam in mišim tako oduren, da taka mesta gotovo zapustijo.

Hranjenje krompirja v jamah. Med drugimi načini, kako se more varovati krompir do pomladi, zasluzi tudi pozornost to, po kateri se krompir hrani v jamah v zemljo skopanih. Ni potrebno, da bi jame bile zelo globoke, izkopajo se po množini krompirja po 1—2 sežnja dolge, in 3—4 čevlje široke in samo po 2 čevlja globoke. Take jame se napolnijo s krompirjem, se pokrijejo na dva palca s slamo in potem 6—8 palcev s zemljo. Po tem se počaka, dokler zemlja, s katero se je pokrilo, zmrzne in se potem spet pokrije s slamo, da solčni žari zmrznjene zemlje ne morejo otopiti. Zmrznjena zemlja na krompirju namreč ne pusti zraka v jamo in tako krompir niti ne more gniti, niti se cimiti.

Dopisi.

Od sv. Lovrenca. Z radostjo Ti dragi „Slov. Gospodar“, nekatere vrstice iz naše mile doline priobčim, blagovoli jih v svoj predalček vvrstiti. S prelepim zelenjem je spet okinčana naša dolina, dolgo spajoča pod belo odejo debelega snega, čez hudo zimo; ali lepše, kot narave kinč, jo zaljša krasno ponovljena naša cerkev. Dolgo je bila reva oblečena s slabo obleko, skoraj ni bila več podobna in pristojna za svetišče Najvišjega, a sadaj: „kak lepa si preljuba moja!“

V krasno obleko jo je g. Čuček zlatar zavil s svojo neutrudljivo roko, ter s tem pokazal, da je izvrsten mojster ja umetnik v svojem zlatarskem poslu, jako okusno in umetno je vse dovršil. Živel g. Čuček!

Prva in naj vekša hvala pa se spodobi č. g. župniku J. M. Od prvega dne Vašega prihoda k nam č. gosp., ste se neutrudljivo potegovali, Najvišjemu lepo hišico postaviti, v kinč in veselje farmanom. Kar ste začeli ste tudi dosegli.

Vaš trud se je v kratkem času v čast božjo, kinč naše cerkve in v veliko veselje farmanov spremenil. Zatorej Vam vsi gorečo zahvalo kličemo: Hvala Vam č. gosp. župnik, Bog Vas prav zdravega mnogo let pri nas ohrani. Živeli! Živeli! Eden v imenu vsih farmanov.

Od Vranskega 28. aprila 1870. Naša narodna čitalnica napravi letos še te-le veselice: 8. in 29. maja, beseda in tombola. 26. maja, izlet v št. Jur. 19. junija, beseda in tombola. 10. julija, beseda in tombola. 18. avgusta, beseda, tombola in veliki ples. 28. avgusta, izlet v Braslovče. 11. in 25. septembra, beseda in tombola. 9. in 23. oktobra, beseda in tombola. 6. novembra, beseda in tombola. 20. novembra, beseda v spomin Fr. Prešernu in tombola. 26. decembra, beseda in tombola. — Začetek vsikdar ob 8. uri zvečer do oktobra, potem ob 7. uri. — 8. novembra t. l. začeni bode vsak torek streljanje s puščami na tarčo. — Glediščine igre se bodo v posebnih listih oznanovale. — Vsako

nedeljo je podučljivo prednašanje. — Na Vsanskem stanujoči ki niso v čitalnico vpisani, naj se po §. 4 čit. pravil ne vpeljujejo.

O d b o r.

Zgodovinsko ime „Krstovščak“.

(Spisal A. Božič.)

Kakih 400 korakov od sedanje cerkve male Nedelje, se v mali šumici nahaja prirodni vir ali studenček, kateri ima to lepo in gotovo zgodovinsko gori zapisano ime. Ako se pomisli, da je tukaj že pred tisoči leti bila majhna kapelica (glej Kremlj. zgod.), bi sploh bilo vrjetno, da je tukaj sv. Metud na svojem potu v Rim se nekoliko mudil, krščeval, ter opravljal druga blagovestna opravila. Sploh pa je to bolj vrjetno, ker še živi tudi narodna pravica o tem. Tako mi je pred nekimi leti pravil osemdesetletni starček, da so mu njegov dedek pravili, in ta slišali svojega deda govoriti, da so tukaj nekdanj davno davno krščevali. Pristavili pa pre so, „ali je res ali ne, tega ne vem“. Nevedno ljudstvo pa še sploh misli, da ta voda ima kakšno čarobno moč, ker mnogi bolnik si zmisli in zvoli še zadnji trenutek svojega življenja na njo, misleči, da mu bo polajšala njegovo bolezen, ali pa, da ga bo milejše bela žena sprevedila v tihi grob.

Takošnjih starih in zgodovinskih imen se med ljudstvom nabaja dovolj, toda nikdo ali le malekdo se zmeni zanje.

Prigovori v poduk.

II.

Pri delu roke,
Pri Bogu srce.

Kdor po pravem potu hodi,
Ta nikakor ne zabloudi.

Kakor Ti za me,
Tako jaz za Te.

Kar čuti srce,
To jezik pove.

Kdor ne dela rad,
Krivec je ali tat.

Kder glad mori lenuha,
Delaven najde kruha.

Pravičen mirno spi,
Naj treska al' grmi.

Kako silje, taki klas,
Kaki človek, taki glas.

Kako drevo, taki sad,
Kaka senca, taki hlad.

Kako železo, taki meč,
Kaki jezik, taka reč.

Velikonedeljski.

Politični ogled.

O tem, kar novo ministerstvo namerjava, še se zmirom nič gotovega ne vé. V ministerskem posvetovanju, kateremu je predsedoval cesar sam, se je sicer napravil neki program, posamesne točke tega programa so vendar celo odvisne od nasledka, kateri bode sledil iz pogajanja iz narodnjaki. Zastran pogajanja so prišli na Dunaj Čehi, gg. dr. Bielski, dr. Klaudy, Zeithamer iz Prage; dr. Pražak in Schram iz Brna, dalje tudi gg. Rieger in Sladkovsky, ki sta bila izvoljena v nekem narodnem zboru v Pragi. S tema se posebno pogaja grof Potocki. Tudi dr. Toman iz Ljubljane in baron Petrino iz Bukovine sta zato prišla na Dunaj. Pravi se, da se bode vlada z Poljaki gotovo pogodila, če pa se s Čehi nikakor ne bi mogla, bo razpustila državni zbor in tudi vse deželne zbore, in v prvega bode razpisala neposredne volitve po nekem celo novem volilnem redu.

Prej ko se vendar to pogajanje z narodnimi moži ne bo končalo, se ne bo nič posebnega storilo.